

Btw voor advocaten

© Orde van Vlaamse Balies

Inhoud

- A. Inleiding: wat is btw?
- B. Belastingplichtige
- C. Belastbare handelingen
- D. Vrijstelling of btw?
- E. Maatstaf van heffing
- F. Belastbaar feit
- G. Verschuldigheid van btw
- H. Aftrek van voorbelasting
- I. Formaliteiten
- J. Samenwerkingsverbanden
- K. Procedurele aspecten
- L. Bijzondere topics

© Orde van Vlaamse Balies

De cijfers naast de titels verwijzen
naar het nummer van de vraag in de
FAQ

© Orde van Vlaamse Balies

A. Inleiding: wat is btw?

- Verbruiksbelasting op goederen en diensten van toepassing in de 28 EU Lidstaten
- Wet 3 juli 1969 invoering Wetboek Belasting over de Toegevoegde Waarde
- Basis Btw Richtlijn 2006/112/EG
- Belastingplichtige
= belastingontvanger

© Orde van Vlaamse Balies

A. Inleiding: wat is btw?

Cijfervoorbeeld:

a) Advocaat koopt computer en krijgt factuur:

- Prijs: € 700
- Btw: € 147
- Totaal: € 847

b) Advocaat geeft advies en schrijft factuur:

- Prijs: €1.000
- Btw: € 210
- Totaal: € 1.210

© Orde van Vlaamse Balies

A. Inleiding: wat is btw?

Cijfervoorbeeld:

c) Advocaat doet btw-aangifte:

- Verschuldigde btw: € 210
- Aftrekbare btw: € 147
- Te betalen aan Schatkist: € 63

© Orde van Vlaamse Balies

A. Inleiding: wat is btw?

Cijfervoorbeeld:

gevolg voor cliënt

→ advocaat wil € 2.000 winst maken

© Orde van Vlaamse Balies

A. Inleiding: wat is btw?

Cijfervoorbeeld:

gevolg voor cliënt

→ advocaat wil € 2.000 winst maken

a) Hoe gaat het vandaag?

• Winstmarge	€ 2.000
• Personeelskost:	€ 4.000
• Algemene kost:	<u>€ 1.000</u>
• Ereloon:	€ 7.000

© Orde van Vlaamse Balies

A. Inleiding: wat is btw?

Cijfervoorbeeld:

gevolg voor cliënt

→ advocaat wil € 2.000 winst maken

b) Hoe zal het zijn vanaf 2014?

• Winstmarge	€ 2.000
• Personeelskost:	€ 4.000
• Algemene kost:	€ 826
• Ereloon:	€ 6.826
• Btw:	€ 1.433
• Factuur voor cliënt:	€ 8.259

© Orde van Vlaamse Balies

A. Inleiding: wat is btw?

Cijfervoorbeeld: gevolg voor cliënt

→ advocaat wil € 2.000 winst maken

c) Vergelijking: uiteindelijke kost voor cliënt:

• Vroeger:	€ 7.000
• Btw-plichtige (per 1/1/ 2014) (*):	€ 6.826
• Niet-btw-plichtige (per 1/1/2014):	€ 8.259

d) Conclusie:

- voor btw-plichtige cliënten (*) wordt het goedkoper
- voor niet-btw-plichtige cliënten wordt het duurder

(*) Met volledig recht op aftrek

© Orde van Vlaamse Balies

B. Belastingplichtige

1. Definitie (art. 4 Wbtw):

- Eenieder die, in de uitoefening van een economische activiteit
- geregeld en zelfstandig
- met of zonder winstoogmerk
- hoofdzakelijk of aanvullend
- leveringen van goederen of diensten verricht die in dit Wetboek zijn omschreven
- ongeacht op welke plaats de economische activiteit wordt uitgeoefend

© Orde van Vlaamse Balies

11

B. Belastingplichtige

2. Kenmerken:

- Moet verschuldigde btw in de schatkist storten (ook indien cliënt niet betaalt; eventueel teruggave)
- Heeft principieel recht op aftrek van voorbelasting (met beperkingen, zie verder)
- Organisatievorm (natuurlijke- of rechtspersoon, feitelijke vereniging, vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid,...) is in principe zonder belang
- Btw-eenheid (*infra*)

© Orde van Vlaamse Balies

12

C. Belastbare handelingen

1. Algemeen: belastbaarheid vereist:

- Dat handelingen gesteld worden door een als zodanig handelende belastingplichtige
- Verrichting onder bezwarende titel (tegenprestatie)

C. Belastbare handelingen

2. Opsomming:

- a) Levering van goederen (= "overdracht of overgang van de macht om als eigenaar (...) te beschikken") (inclusief onttrekking) (UIT)
- b) Verrichten van diensten (alles wat geen levering is) (UIT)
- c) Invoer (IN)
- d) Intracommunautaire verwerving (IN)

D. Vrijstelling of btw?

- a) Belastbare handelingen kunnen eventueel vrijgesteld zijn van btw
- Vrijstelling zonder invloed op recht op aftrek
vb. uitvoer van goederen
  - Vrijstelling met invloed op recht op aftrek
Vb. dokter, tandarts, ziekenhuis, onderwijs, bank, verzekering, onroerende verhuur, ... en tot nu advocaat
- b) Wat met diensten verricht door een advocaat?
Eerst plaats van de dienst vaststellen, pas daarna vrijstelling beoordelen

© Orde van Vlaamse Balies

D. Vrijstelling of btw?

De advocaat als:

c) Curator:

- Btw-plichtig
- Handelingen gesteld door of onder toezicht curator geacht gesteld door belastingplichtige
- Honorarium onderworpen aan btw

d) Schuldbemiddelaar:

- GwH 25 april 2013, 56/2013
- Schuldbemiddeling is dienst "die nauw samenhangt met maatschappelijk werk"
- Aangesteld door de rechtbank (art. 1675/17 Ger.W.)
- Honorarium vrijgesteld (art. 44, §2, 2° Wbtw)

© Orde van Vlaamse Balies

D. Vrijstelling of btw?

De advocaat als:

- e) Voorlopig bewindvoerder, voogd (en voogd ad hoc):
- Analoge redenering
  - Aangesteld door de rechtbank (art. 488bis B.W.)
  - Honorarium vrijgesteld (art. 44, §2, 2° Wbtw)
- f) (Familiale) bemiddelaar (al of niet erkend):
- Analoge redenering
  - Honorarium bemiddelaar in familiezaken vrijgesteld (art. 44, §2, 5° Wbtw)
  - Sociaal bemiddelaar -> btw

© Orde van Vlaamse Balies

D. Vrijstelling of btw?

De advocaat als:

- g) Stagiair/medewerker:
- Zoals alle advocaten
  - Vergoeding aan btw onderworpen
  - Zelfde recht op aftrek
  - Stagiair/medewerkers zonder eigen cliënteel: mogelijkheid om te opteren om geen btw-aangiften in te dienen, geen recht op aftrek en de associatie verlegt de verschuldigde btw (voorstel van de btw-administratie maar moeilijk toepasbaar in de praktijk !)
  - Btw-eenheid (maar: hoofdelijke aansprakelijkheid)
- h) Plaatsvervangend rechter:
- Honorarium niet onderworpen aan btw (treedt niet op als zelfstandige)

© Orde van Vlaamse Balies

D. Vrijstelling of btw?

De advocaat als:

- i) Vereffenaar-natuurlijke persoon van een vennootschap:
  - Honorarium niet onderworpen aan btw (band van ondergeschiktheid - niet zelfstandig - buiten toepassingsgebied)
  - Vereffenaar-vennootschap: keuze voor btw maar dan voor alle mandaten als vereffenaar
- j) Arbitrer:
  - Btw-plichtig
  - Honorarium onderworpen aan btw
- k) Mandataris ad hoc van vennootschappen en verenigingen:
  - Band van ondergeschiktheid (niet zelfstandig en dus buiten het toepassingsgebied van btw)

© Orde van Vlaamse Balies

12

D. Vrijstelling of btw?

De advocaat als:

- l) Vereffenaar van (onbeheerde) nalatenschap:
  - Honorarium onderworpen aan btw
  - Wie is de afnemer van de dienst?
- m) Advocaat die bemiddelt bij financiële transacties, beursintroductions, overnamedeals, verkoop van aandelen:
  - Btw?
  - Vrijstelling artikel 44, §3, 10° WBtw
- n) Advocaat als syndicus:
  - Orgaan van de vereniging van mede-eigenaars - niet zelfstandig en dus buiten het toepassingsgebied van btw
  - Prestaties buiten het mandaat -> btw

© Orde van Vlaamse Balies

13

D. Vrijstelling of btw?

De advocaat als:

o) Lesgever/docent/voordrachtgever:

- In onderwijsinstelling, universiteit:
  - als ambtenaar of werknemer band van ondergeschiktheid - buiten toepassingsgebied
  - als zelfstandige btw-belastingplichtige fysiek persoon - band van ondergeschiktheid, maar toegeving waarvan de advocaat geen gebruik hoeft te maken (nieuw art 44, §2, 4° Wbtw)
- In commerciële organisatie: idem
- Voordrachtgever, diensten aan een organisator
  - vrijgesteld (art 44, §2, 8° Wbtw)

p) Auteur sluit contract voor uitgave met uitgever

- Vrijgesteld (art 44, §3, 3° Wbtw)

E. Maatstaf van heffing

a) Algemeen (51):

- Alles (in geld of in natura)
- Wijze bepaling ereloon = irrelevant

b) Bijkomende kosten (53):

- Onlosmakelijk verbonden 'advocatendienst':
  - onderdeel van de maatstaf
- Los van enige andere prestatie:
  - Volgt eigen regime

E. Maatstaf van heffing

c) Geen onderdeel: voorgeschoten kosten (55):

- Ook geen factuur vereist
- Voorwaarden:
  - Cliënt is schuldenaar van het voorgeschoten bedrag
  - Factuur op naam en voor rekening cliënt
  - U heeft in naam en voor rekening voorgeschoten
  - Geen toeslag
- Voorbeelden: rolrechten, ereloon notaris, gerechtsdeurwaarder, andere advocaat, belastingen,...

E. Maatstaf van heffing

d) Verrichtingen via derdenrekening (56):

- Principieel niet aan btw onderworpen
- Betaling ereloon door schuldvergelijking
  - wel btw verschuldigd

e) Pro-Deovergoeding (57)?

E. Maatstaf van heffing

f) Rechtsplegingsvergoeding (48):

- Wordt niet opgenomen in de grondslag is een schadevergoeding buiten btw
- Bij indirecte betaling via gebruik RPV, moet ze evenredig aangerekend worden op de verschuldigde btw en ereloon als betaling

© Orde van Vlaamse Balies

E. Maatstaf van heffing

f) Rechtsplegingsvergoeding: voorbeeld:

- **Factuur:** € 2.500 + € 525 = € 3.025
- **RPV:** = € 1.320
- **Clïënt:** Nog te betalen = € 1.705
- Indien cliënt niet of slechts gedeeltelijk betaalt, zal creditnota moeten worden opgesteld en kan op basis van die creditnota de btw worden teruggevraagd.

© Orde van Vlaamse Balies

E. Maatstaf van heffing

g) Minimummaatstaf? (52)

- Normaal "subjectieve waarde"
- Soms "normale waarde": gevallen:
  - Cliënt heeft geen recht op aftrek en een bijzondere band advocaat-cliënt
  - Onroerend goed

© Orde van Vlaamse Balies

27

E. Maatstaf van heffing

h) Vermoeden dat overeengekomen prijs inclusief btw is voor particulieren (58)

- ➔ pas contracten en algemene voorwaarden aan ("alle bedragen zijn in principe exclusief btw")
- ➔ breng bestaande cliënten tijdig op de hoogte

© Orde van Vlaamse Balies

28

F. Belastbaar feit

Tijdstip van opeisbaarheid (35-38):

- a) Diensten verricht aan particulieren:
  - Alleen effectieve (gehele of gedeeltelijke) betaling is van belang (contant of giraal of via toerekening)
- b) Diensten verricht aan niet-particulieren en waarvoor verplicht factuur moet worden uitgereikt:
  - Hoofdoorzaak: verrichting (voltooiing) van de dienst
  - Subsidiaire oorzaak: effectieve betaling
- c) Tussentijdse afrekening: *infra*

© Orde van Vlaamse Balies

29

F. Belastbaar feit

Tijdstip van opeisbaarheid (35-38):

- d) Incidentie directe belastingen?
  - Inkomsten natuurlijke personen: tijdstip van effectieve ontvangst geldt
  - Inkomsten van rechtspersonen: zekere en vaststaande schuldvordering

© Orde van Vlaamse Balies

30

F. Belastbaar feit

Tijdstip van opeisbaarheid (35-38):

e) Belang:

- Tijdstip facturatie
- Welke aangifte?
- Verplichting tot betaling btw
- Aftrek
- Bepaling tarief bij tariefverhoging

© Orde van Vlaamse Balies

F. Belastbaar feit

Tijdstip van opeisbaarheid (35-38):

f) Prestaties van vóór 1/1/2014 (47):

- Niet aan btw onderhevig als opeisbaarheid btw vóór 1/1/2014 (voltooiing, betaling)
- Opsplitsing tussen prestaties
- Indien niet mogelijk: btw verschuldigd op gehele prestatie
- Teller op 0 zetten op 31/12/2013
- Succesfees?

© Orde van Vlaamse Balies

F. Belastbaar feit

Tijdstip van opeisbaarheid (35-38):

- g) Prestaties vanaf 1/1/2014 verricht, maar in 2013 gefactureerd:
- Tijdstip uitreiken factuur is sinds 1/1/2013 niet langer subsidiaire oorzaak (admin. tolerantie niet toepasbaar)
  - Regime 2013 blijft toepaselijk :
    - Welomschreven (toekomstige) prestatie, EN
    - In de mate vergoeding voor prestatie ontvangen (betaling in 2013)

© Orde van Vlaamse Balies

23

G. Verschuldigheid van btw

Principe schuldenaar = de advocaat - dienstverrichter
Verlegging van de heffing (50):

- a) Dienst verricht voor buitenlandse niet-btw-plichtige (B2C):
  - Belgische btw verschuldigd door **advocaat**
  - tenzij cliënt buiten EU (vermelding: "geen btw - dienst buiten EU")
- b) Dienst verricht voor buitenlandse btw-plichtige in andere EU Lidstaat (B2B):
  - Buitenlandse btw verschuldigd door cliënt
  - Vermelding 'btw verlegd', 'autoliquidation', 'reverse charge'
  - Cliënt heeft geldig btw-nummer, advocaat checkt het nummer
- c) Dienst verricht voor niet EU cliënt B2B
  - Geen Belgische btw verschuldigd
  - Geen 'verlegging' door de cliënt
  - Land cliënt kan eigen 'btw' hebben
  - Vermelding "geen btw - dienst buiten EU"

© Orde van Vlaamse Balies

24

G. Verschuldigheid van btw

Verlegging van de heffing (50):

Uitzondering op punten a & b & c

- Diensten i.v.m. onroerend goed: steeds belastbaar waar het onroerend goed gelegen is, ongeacht B2C/B2B
- Aflijning begrip: juridische diensten m.b.t. de overdracht van onroerend goed of eigendomsrecht, m.b.t. bepaalde belangen in onroerend goed of zakelijke rechten

© Orde van Vlaamse Balies

G. Verschuldigheid van btw

Verlegging van de heffing (50):

- d) Dienst verricht aan u als btw-plichtige door buitenlandse btw-plichtige:
  - U bent schuldenaar van Belgische btw
  - U heeft recht op aftrek van btw
  - Specifieke vakken in de btw-aangifte
- e) Goederen aangekocht bij leverancier in andere Lidstaat
  - U verricht een intracommunautaire verwerving
  - U bent schuldenaar van de btw
  - U heeft recht op aftrek van btw
  - Specifieke vakken in de btw-aangifte

© Orde van Vlaamse Balies

H. Aftrek van voorbelasting

1. Algemeen (59-60):

- Btw-plichtige heeft recht op aftrek van btw
- Algemeen principe: btw geheven op aankopen van goederen en diensten bestemd voor btw-activiteit is aftrekbaar
- Voorwaarde: correcte factuur op naam van de btw-plichtige en met vermelding van zijn btw-nummer (aftrek btw op basis van factuur aan associaties en groeperingen - zie infra).

© Orde van Vlaamse Balies

37

H. Aftrek van voorbelasting

2. Beperkingen:

- a) Kosten m.b.t. personenwagens en wagens dubbel gebruik (62):
  - Nooit meer dan 50%
  - Wel minder, indien privé-gebruik > 50%
  - Aankoop, onderhoud, herstelling, brandstof,...
  - Beslissing E.T. 119.650 (add 4 dd. 9.9.2013) geeft verschillende berekeningsmethodes voor de bepaling beroeps/privé-gebruik
- b) Tabak & sterke dranken (63-64): geen aftrek mogelijk

© Orde van Vlaamse Balies

38

H. Aftrek van voorbelasting

2. Beperkingen:

c) Horecakosten (65):

- Begrip
- Btw niet aftrekbaar
- Uitz. Personeel buiten kantoor belast met dienstverrichting (moeilijk te bewijzen) of als u de kosten afzonderlijk en als dusdanig doorfactureert - factuur
- Opmerking: wel aftrekbaar in inkomstenbelastingen als beroepsmatig

© Orde van Vlaamse Balies

H. Aftrek van voorbelasting

2. Beperkingen:

d) Kosten van onthaal (66):

- Ontvangst en onthaal aan het kantoor vreemde bezoekers (cliënten, leveranciers, aandeelhouders)
- Niet aftrekbaar
- Reclamekosten: wel aftrekbaar - discussie

e) Relatiegeschenken (67):

- Btw aftrekbaar indien geschenk < € 50 (excl btw)

© Orde van Vlaamse Balies

H. Aftrek van voorbelasting

2. Beperkingen:

- f) Mate van privégebruik (68):
- Eenmanszaak
  - Vennootschap
- g) Voordelen & geschenken aan personeel (69):
- Enkel aftrek bij "collectieve sociale voordelen"

© Orde van Vlaamse Balies

H. Aftrek van voorbelasting

3. Herziening (70):

- a) Termijn:
- Functie: aftrek is niet altijd definitief en moet soms gecorrigeerd worden
  - Herziening binnen de herzieningstermijn
  - Roerende goederen 5 jaar
Onroerende goederen 15 jaar
  - Berekening elk jaar
  - Beginpunt levering/ingebruikneming

© Orde van Vlaamse Balies

H. Aftrek van voorbelasting

3. Herziening (70):

b) Gevallen:

- Volledig gebruik dat geen aftrek meer verleent:
  - terugstorting $x/5$ of $x/15$ van verleende aftrek (x = aantal resterende jaren)
- Mate van gebruik wisselt jaarlijks:
  - Elk jaar herziening voor $1/5$ of $1/15$

H. Aftrek van voorbelasting

3. Herziening (70):

c) Gevallen:

- Verkoop of onttrekking na beperkte aftrek:
  - Overig gedeelte aankoop-btw aftrekken ten belope van $x/5$ of $x/15$ (x = aantal resterende jaren)
  - verkoopprijs $\times$ oorspronkelijk tarief = max

H. Aftrek van voorbelasting

3. Herziening (70) - voorbeeld 1

- Nieuw kantoor 2014
afgetrokken btw € 90.000
- 2019 volledig verhuurd (vrijgesteld van btw)
- Herziening 10/15 terug storten € 60.000

H. Aftrek van voorbelasting

3. Herziening (70) - voorbeeld 2

- Nieuw kantoor 2014
afgetrokken btw € 90.000
- 2015 de helft verhuurd (vrijgesteld van btw)
- Herziening $1/15 = 6.000 \times 50\%$
terug storten € 3.000
- Elk jaar

H. Aftrek van voorbelasting

3. Herziening (70) - voorbeeld 3

- 2014 aankoop laptop 100% beroep afgetrokken btw € 250
- 2015 schenkt laptop aan dochter
- **Onttrekking** btw verschuldigd op de aankoopprijs (van laptop 1 jaar oud) € 800
- Stuk aan zichzelf € 800 + € 168 btw

© Orde van Vlaamse Balies

47

↗ maak op vergoering van roepen om
als betaald datum de datum van
in gelukname in een enkel
verre

H. Aftrek van voorbelasting

4. Vóór 1/1/2014 betaalde 'historische' btw? (71)

- Bedrijfsmiddelen:
  - Voor zover herzieningstermijn nog niet verlopen is (5 of 15 jaar)
- Gewone aankopen nog niet verbruikt:
  - Indien aangekocht op of na 1 januari 2011
- Inventaris gedetailleerd, facturen opzoeken

© Orde van Vlaamse Balies

48

dit moet samen
met de overlijfs
van de lijst.

= fractal oordel

H. Aftrek van voorbelasting

4. Vóór 1/1/2014 betaalde 'historische' btw? (71) - voorbeeld

- 2005 nieuw kantoor btw € 90.000 niet afgetrokken
- 2014 nog 6 jaar van het herzieningstijdvak 6/15 of € 36.000 historische aftrek
- 2010 PC aangekocht btw € 210 niet afgetrokken
- 2014 nog 1 jaar van het herzieningstijdvak 1/5 of € 42 historische aftrek

© Orde van Vlaamse Balies

H. Aftrek van voorbelasting

5. Gemengde en gedeeltelijke belastingplicht:

a) Volledige belastingplichtige:

- Enkel handelingen met recht op aftrek

© Orde van Vlaamse Balies

H. Aftrek van voorbelasting

5. Gemengde en gedeeltelijke belastingplicht:

b) Gemengde belastingplichtige:

- Allemaal binnen toepassingsgebied, maar sommige handelingen vrijgesteld
- Aftrek in de regel volgens algemeen verhoudingsgetal
- Op verzoek: volgens werkelijk gebruik (eventueel bijzonder verhoudingsgetal)
- Berekening AVG op basis van omzet

H. Aftrek van voorbelasting

5. Gemengde en gedeeltelijke belastingplicht:

c) Gedeeltelijk belastingplichtige:

- Activiteiten deels binnen, deels buiten toepassingsgebied btw ($\neq$ vrijgesteld)
- Aftrek volgens directe toewijzing

I. Formaliteiten

1. Identificatie (1-5):

- Verplicht voor elke belastingplichtige
- Links: zie FAQ
- Activering ondernemingsnummer als btw-nummer
- Samenwerkingsverbanden (*infra*)

© Orde van Vlaamse Balies

58

I. Formaliteiten

2. De factuur:

a) Relevantie (7):

- Btw-aftrek cliënt
- Boetes bij onjuiste gegevens

© Orde van Vlaamse Balies

59

I. Formaliteiten

2. De factuur:

b) Wanneer verplicht (6)?

- Dienst verricht voor btw-belastingplichtige of niet btw-belastingplichtige RP, ongeacht plaats vestiging
- Wanneer voorschot wordt betaald
- Geen factuur verplicht voor diensten verricht voor particulieren, dan in financieel boek.
- Geen factuur voor prestaties vrijgesteld artikel 44 WBtw (vak 00 btw-aangifte)

c) Wanneer uitreiken (8)?

- Uiterlijk de vijftiende dag maand na de maand verrichting dienst of betaling

© Orde van Vlaamse Balies

I. Formaliteiten

2. De factuur:

d) Wie moet uitreiken ?

- Advocaat zelf
- *Self billing*
  - Voorwaarde:
    - » Voorafgaandelijk akkoord partijen
    - » "Factuur uitgereikt door afnemer"
  - Toepassing wanneer cliënt goed zicht heeft op omvang prestaties/erelonen:
    - » Associatie (cliënt) doet *self billing* voor betaling van haar medewerkers
    - » Combinatie met verlegging?

© Orde van Vlaamse Balies

I. Formaliteiten

3. De factuur: vorm:

- a) Algemeen (9-13):
- Geen uniform model
  - Minstens in tweevoud
  - Taal
  - Elektronisch factureren

© Orde van Vlaamse Balies

57

I. Formaliteiten

3. De factuur: vorm:

b) Vermeldingen:

- Opsomming, zie *FAQ* en KB nr. 1, artikel 5

© Orde van Vlaamse Balies

58

I. Formaliteiten

3. De factuur: vorm:

b) Vermeldingen:

- Volgnummer (15):
  - Belang
  - Op alle exemplaren
  - Verscheidene boeken
- Naam (16):
  - Niet de naam op het uithangbord
  - Adres, btw-nummer partijen

© Orde van Vlaamse Balies

I. Formaliteiten

3. De factuur: vorm:

b) Vermeldingen:

- Btw-nummer bij opvolging advocaat? (17)
  - Natuurlijke persoon: nieuw nummer
  - Rechtspersoon: normaal gezien hetzelfde

© Orde van Vlaamse Balies

I. Formaliteiten

3. De factuur: vorm:

b) Vermeldingen:

- Juiste gegevens over cliënt (18):
  - Belang: niet-aftrekbaarheid & boetes (*supra*)
- Wie is cliënt? (19)
  - In principe de vertegenwoordigde of verdedigde partij, ook als iemand anders betaalt

⚠ dus niet de
verzekeringsspreker

© Orde van Vlaamse Balies

↳ in BTA over de partij

I. Formaliteiten

3. De factuur: vorm:

b) Vermeldingen:

- Wat bij meerdere medecontractanten (20-21)?
  - Ofwel elk apart een factuur voor verschuldigde bedrag
  - Ofwel gezamenlijke factuur met gegevens van alle cliënten (geen invloed op hoofdelijkheid)
- Risico's cliënt bij foute vermeldingen (22)?
  - Hoofdelijk gehouden tot betaling btw en boetes (*supra*)

© Orde van Vlaamse Balies

I. Formaliteiten

3. De factuur: vorm:

b) Vermeldingen:

- Omschrijving aard handeling - beroepsgeheim? (23-24)

- Voorgesloten sommen (24)?
  - Geen factuur vereist, want geen btw
  - Factuur doorgeven

© Orde van Vlaamse Balies

I. Formaliteiten

3. De factuur: vorm:

b) Vermeldingen:

- Eenheidsprijs (26)?
  - Uurtarief of het forfait per aanleg

- Bedrag inclusief btw vermelden (27)?
  - Op factuur nooit
  - Bij niet-btw-plichtige cliënten: eventueel, mits "verrichting met particulieren, prijs gefactureerd inclusief btw. Aanschrijving 29 juli 1971, nr. 119" + aanduiding tarief

© Orde van Vlaamse Balies

I. Formaliteiten

3. De factuur: vorm:

c) Problemen met origineel:

- Verlies origineel (28):
  - *Identiek* (ook datum) exemplaar vereist, af te leveren door leverancier
- Verbetering (29):
  - Via creditnota (of debetnota)

© Orde van Vlaamse Balies

I. Formaliteiten

3. De factuur: vorm:

d) Creditnota:

- Document ter verbetering factuur na uitreiking
- Formaliteiten:
  - Uitreiker niet noodzakelijk zelfde als factuur
  - "Btw terug te storten aan de staat in de mate waarin ze oorspronkelijk in aftrek werd gebracht"
  - Register
  - Teruggaaf btw

© Orde van Vlaamse Balies

I. Formaliteiten

4. De factuur: toepassingen:

- a) Ontvangst van cash bedrag zonder voorafgaande factuur:
- Factuur op te stellen 15de dag van maand na maand ontvangst, afhankelijk van hoedanigheid cliënt
  - In elk geval ontvangstbewijs

© Orde van Vlaamse Balies

67

I. Formaliteiten

4. De factuur: toepassingen:

- b) Vraag om provisie:
- Btw pas verschuldigd bij betaling van provisie
  - Uitnodiging tot betaling
  - Mogelijk tolerantie nog te bevestigen in overleg administratie
  - Factuur verplicht 15de van maand na maand betaling, afhankelijk van hoedanigheid cliënt
- c) Afsluitend ereloon:
- Factuur uit te reiken 15de van maand na maand voltooiing dienst, afhankelijk van hoedanigheid cliënt
  - Btw verschuldigd aan de staat, ongeacht effectieve betaling cliënt

© Orde van Vlaamse Balies

68

I. Formaliteiten

4. De factuur: toepassingen:

- d) Contante betaling na ontvangst factuur?
  - Ontvangstbewijs met verwijzing naar betaalde factuur (verplichting directe belastingen)

© Orde van Vlaamse Balies

I. Formaliteiten

5. Boekhoudkundige implicaties:

- a) Boek voor inkomende en uitgaande facturen (31)
- b) Zeven- of vijftienjarige bewaartermijn (32)

© Orde van Vlaamse Balies

I. Formaliteiten

6. Aangifte en betaling:

a) Wanneer indienen?

- Maandelijks, in principe twintigste van de maand volgend op de betrokken maand
- jaaronzet $\leq$ € 1.000.000: kwartaalaangifte mogelijk
- Zaterdag, zondag, feestdag? Volgende werkdag.
- Zomerregeling: aangifte tweede kwartaal/juni verschoven tot 10 augustus en aangifte juli tot 10 september (persmededeling precieze datum)

© Orde van Vlaamse Balies

I. Formaliteiten

6. Aangifte en betaling:

b) Wanneer betalen?

- Binnen zelfde termijn als die voor aangifte
- Nalatigheidsinterest
- Geen tolerantie (zomerregeling) voor betaling!

© Orde van Vlaamse Balies

I. Formaliteiten

6. Aangifte en betaling:

c) Voorschotten:

- Bij kwartaalaangifte: op twintigste dag van de tweede en derde maand:
  - Bedrag: derde van vorig kwartaal
- Bij maandaangifte: uiterlijk op 24 december voor periode 1 tot 20 december:
  - Bedrag: eventueel dat van november

d) Wat als btw te goed?

- Wordt terugbetaald eventueel na beperkte controle
- Niet voor historische aftrek (betwistbaar)

© Orde van Vlaamse Balies

I. Formaliteiten

6. Aangifte en betaling:

e) Wijze waarop:

- Verplicht elektronisch
- Correctie: via nieuwe aangifte
- Codes (zie FAQ)

© Orde van Vlaamse Balies

I. Formaliteiten

7. Toepassingen/voorbeelden:

a) Algemene voorbeelden:

- Particuliere cliënt
- Niet-particulier waarvoor verplicht factuur uit te reiken

© Orde van Vlaamse Balies

I. Formaliteiten

7. Toepassingen/voorbeelden:

b) Dienst voor belastingplichtige in EU:

- Btw verschuldigd door buitenlandse cliënt
- "Btw verlegd"
- Opname in Belgische aangifte/facturatieplicht
- Opname in intracommunautaire listing

© Orde van Vlaamse Balies

I. Formaliteiten

7. Toepassingen/voorbeelden:

c) Erelonen in kader van abonnement:

- Geacht te zijn verricht op einde elke periode
- Factuur uitreiken, aangifte
- Reeds op voorhand betaald: dan te factureren/
aan te geven

© Orde van Vlaamse Balies

J. Samenwerkingsverbanden

1. Materieel toepassingsgebied

Terminologie reglement samenwerkingsverbanden OVB

- **Associatie:** delen van erelonen (en verliezen) tussen de vennoten staat centraal (i.e. de Associatie wordt geacht de advocatendiensten te leveren en te factureren - de Associatie kan geen of wel rechtspersoonlijkheid hebben). Voor btw doeleinden is wel van belang of de Associatie al dan niet rechtspersoonlijkheid heeft
- **Groepering:** geen deling van erelonen, wel van kosten. De individuele advocaat factureert de erelonen (de zogenaamde 'kostenassociatie')
- **Netwerk:** vnl. doorverwijzen van cliënteel. In principe is er geen activiteit in hoofde van het Netwerk, Mogelijk deelt zij wel de kosten en dan gelden gelijkaardige regels voor btw als bij de kostenassociatie

© Orde van Vlaamse Balies

J. Samenwerkingsverbanden

1. Materieel toepassingsgebied:

- a) Btw op inbreng in vennootschap met rechtspersoonlijkheid? (78)
- Nooit bij inbreng in geld
  - Inbrenger reeds belastingplichtige
  - Verwerving van hoedanigheid belastingplichtige enkel door inbreng (nijverheid): administratieve tolerantie

© Orde van Vlaamse Balies

J. Samenwerkingsverbanden

1. Materieel toepassingsgebied:

- a) Btw op inbreng in vennootschap met rechtspersoonlijkheid? (78)
- Bezwarende titel?
  - Toepassing art. 11 en 18, §3 Wbtw

© Orde van Vlaamse Balies

J. Samenwerkingsverbanden

1. Materieel toepassingsgebied:

b) Btw op bestuurdersvergoedingen? (79)

- Bestuurder ondergeschikt: geen btw verschuldigd (optie voor btw mogelijk voor bestuurder-rechtspersoon)
- Venootschap als bestuurder (vb. nv, bvba): administratieve tolerantie
- Btw-eenheid (*infra*)

© Orde van Vlaamse Balies

J. Samenwerkingsverbanden

2. Aftrek van voorbelasting (80-81)?

- Advocatenvennootschap zelf: ja
- Zaakvoerder advocatenvennootschap:
  - Zaakvoerder-natuurlijke persoon: neen
  - Zaakvoerder-rechtspersoon: in principe wel indien gekozen om te belasten

© Orde van Vlaamse Balies

J. Samenwerkingsverbanden

3. Internationale samenwerking:

Belgisch kantoor vaste inrichting
buitenlands kantoor:

- Identificatie nu verplicht

© Orde van Vlaamse Balies

J. Samenwerkingsverbanden

4. Stopzetting activiteiten:

- Verlies hoedanigheid btw-belastingplichtige
- Herziening/onttrekking
- Overdracht algemeenheid of bedrijfsafdeling

© Orde van Vlaamse Balies

J. Samenwerkingsverbanden

5. Zonder rechtspersoonlijkheid:

a) Afzonderlijke btw-plichtige? (87)

- Normaal wel
- Kostenassociatie (i.e. groepering) eveneens

J. Samenwerkingsverbanden

5. Zonder rechtspersoonlijkheid:

b) Btw op inbreng? (88)

- Ingebrachte diensten worden geleverd aan uiteindelijke cliënt:
  - Samenwerkingsverband factureert aan cliënt
  - Inbrenger factureert normaal gezien aan samenwerkingsverband
- Ingebrachte diensten/goederen gebruikt door samenwerkingsverband:
  - Goederen: geen btw
  - Overig: gewone regels

J. Samenwerkingsverbanden

5. Zonder rechtspersoonlijkheid:

c) Aftrek volgens gewone regels:

- Factuur op naam samenwerkingsverband
- Historische aftrek
- Kostenassociatie (Groepering) !

© Orde van Vlaamse Balies

J. Samenwerkingsverbanden

5. Zonder rechtspersoonlijkheid:

d) Ontbinding?

- In principe zonder gevolg
- Herziening/onttrekking

© Orde van Vlaamse Balies

K. Procedurele aspecten - beroepsgeheim

1. Algemeen: beroepsgeheim advocaat:

- Art. 458 Sw.
- “Derden”: ook fiscus
- Van openbare orde
- Algemeen
- Geldt niet bij onderzoek naar eigen belastingplicht

© Orde van Vlaamse Balies

K. Procedurele aspecten - beroepsgeheim

2. Controle:

- Proactieve houding advocaat
- Zonder aankondiging
- Ruimten waar activiteit wordt uitgeoefend of vermoed te worden uitgeoefend: burelen, bergplaatsen,...MAAR wellicht administratieve verduidelijking: geen recht van visitatie op ogenblik aanwezigheid cliënten

© Orde van Vlaamse Balies

K. Procedurele aspecten - beroepsgeheim

2. Controle:

- Boeken en stukken onderzoeken, betrouwbaarheid nagaan ICT, gebruik van goederen controleren,...
- Woning: tussen 5 en 21 uur én enkel met machtiging politierechter

© Orde van Vlaamse Balies

K. Procedurele aspecten - beroepsgeheim

2. Controle:

- Kunnen gegevens verzameld tijdens belastingcontrole advocaat ook worden aangewend om cliënten te belasten?
- Geen equivalent art. 334 WIB/92. Mogelijke administratieve verduidelijking: inroepen tuchtoverheid met mogelijkheid controle rechter (zowel door administratie als advocaat)

© Orde van Vlaamse Balies

L. Bijzondere topics

1. Btw-eenheid (83):

a) Wat?

- Juridisch zelfstandige personen die financieel, economisch en organisatorisch verbonden zijn, voor de btw als één belastingplichtige beschouwd

b) Wanneer nuttig? (82)

- Patrimoniumvennootschap die onroerend goed verhuurt aan werkvennootschap
- Tussen medewerkers/stagiairs en kantoor/patroon/stagemeester

© Orde van Vlaamse Balies

L. Bijzondere topics

1. Btw-eenheid (83):

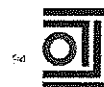
c) Gevolgen:

- Leveringen lid-lid: niet onder btw
- Levering derde-lid: geacht aan eenheid
- Invoer door lid: geacht door eenheid
- Leveringen lid-derde: geacht door eenheid

d) Risico:

- Leden hoofdelijk aansprakelijk voor betaling btw van de eenheid

© Orde van Vlaamse Balies

L. Bijzondere topics

2. Kleine ondernemingen:

a) Wat?

- Optioneel vrijstellingsregime
- Ondernemingen met jaaronzet van maximaal € 5.580 (excl. btw), allicht verhoogd tot € 25.000

b) Gevolgen:

- Geen btw verschuldigd
- Geen aftrek van voorbelasting
- Minimale verplichtingen

© Orde van Vlaamse Balies

L. Bijzondere topics

3. Werk in onroerende staat:

a) Wat?

- Bouwen, verbouwen, afwerken, inrichten, herstellen, onderhouden, reinigen,...
onroerend goed

b) Plaats van de dienst: altijd waar het onroerend goed gelegen is

© Orde van Vlaamse Balies

L. Bijzondere topics

3. Werk in onroerende staat:

- c) Opdrachtgever-belastingplichtige is schuldenaar van de belasting
- d) Dienstverlener vermeldt op factuur: "btw verlegd".

© Orde van Vlaamse Balies

L. Bijzondere topics

4. Buitenlandse verblijfskosten:

- a) Buitenlandse btw verschuldigd:
  - Terugvragen via procedure 8ste richtlijn VATrefund elektronisch
- b) Doorfacturatie aan cliënt

© Orde van Vlaamse Balies

Helpdesk

btw@advocaat.be

© Orde van Vlaamse Balies

